

Fundusze Europejskie

Informacja o stanie realizacji zasady N+3 oraz N+2 w FEM 2021-2027

Kraków, 19 lutego 2025

Fundusze Europejskie
dla Małopolski

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

MAŁOPOLSKA

Zasada n+3/n+2 – podstawa prawna

Art. 105 Rozporządzenia Ramowego*

- **Komisja umarza** zobowiązanie dotyczące każdej **kwoty w ramach programu, która nie została wykorzystana na płatności** zaliczkowe zgodnie z art. 90 lub w odniesieniu do której nie przedłożono wniosku o płatność zgodnie z art. 91 i 92 **do dnia 31 grudnia trzeciego roku kalendarzowego następującego po roku, w którym zaciągnięto zobowiązania budżetowe na lata 2021–2026.**
- **Ta część zobowiązań, która pozostaje otwarta w dniu 31 grudnia 2029 r., zostaje umorzona, jeżeli pakiet dokumentów dotyczących poświadczenia wiarygodności i końcowe sprawozdanie z wykonania dla programów** wspieranych z EFRR, EFS+, Funduszu Spójności, FST i EFMRA **nie zostały przedłożone Komisji w terminie określonym w art. 43 ust. 1.** [do dnia 15 lutego 2031 r.]

*Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji [...]

Zasada n+3/n+2

wyjątki od reguł dotyczących umorzenia zobowiązań

Art. 106 Rozporządzenia Ramowego*

Kwotę, [...], która podlega umorzeniu, pomniejsza się o kwoty równe tej części zobowiązania budżetowego, w odniesieniu do której:

- **operacje są zawieszone** w związku z postępowaniem sądowym lub odwołaniem administracyjnym o skutku zawieszającym; lub
- **niemożliwe było złożenie wniosku o płatność z powodu działania siły wyższej** mającej poważny wpływ na wdrażanie całości lub części programu. **Instytucje krajowe powołujące się na działanie siły wyższej muszą udowodnić jej bezpośrednie konsekwencje dla wdrażania całości lub części programu.**

*Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji [...]

Zasada n+3/n+2

procedura umorzenia zobowiązań

Art. 107 Rozporządzenia Ramowego*

- KE informuje IZ FEM o kwocie, która podlega umorzeniu, wynikającej z informacji, które uzyskała na dzień 31 stycznia.
- IZ FEM ma 2 m-ce na wyrażenie zgody lub na przedstawienie swoich uwag.
- Do dnia 30 czerwca IZ FEM przedkłada KE zmieniony plan finansowy uwzględniający na dany rok kalendarzowy zmniejszoną kwotę wsparcia w odniesieniu do jednego lub większej liczby priorytetów programu.

[] kwota wsparcia zostaje zmniejszona w podziale na Fundusze proporcjonalnie do kwot, których dotyczy umorzenie zobowiązań i które nie zostały wykorzystane w danym roku kalendarzowym.
- W przypadku nieprzedłożenia takiego planu, KE dokonuje zmiany planu finansowego.
- KE zmienia decyzję zatwierdzającą FEM nie później niż w dniu 31 października.

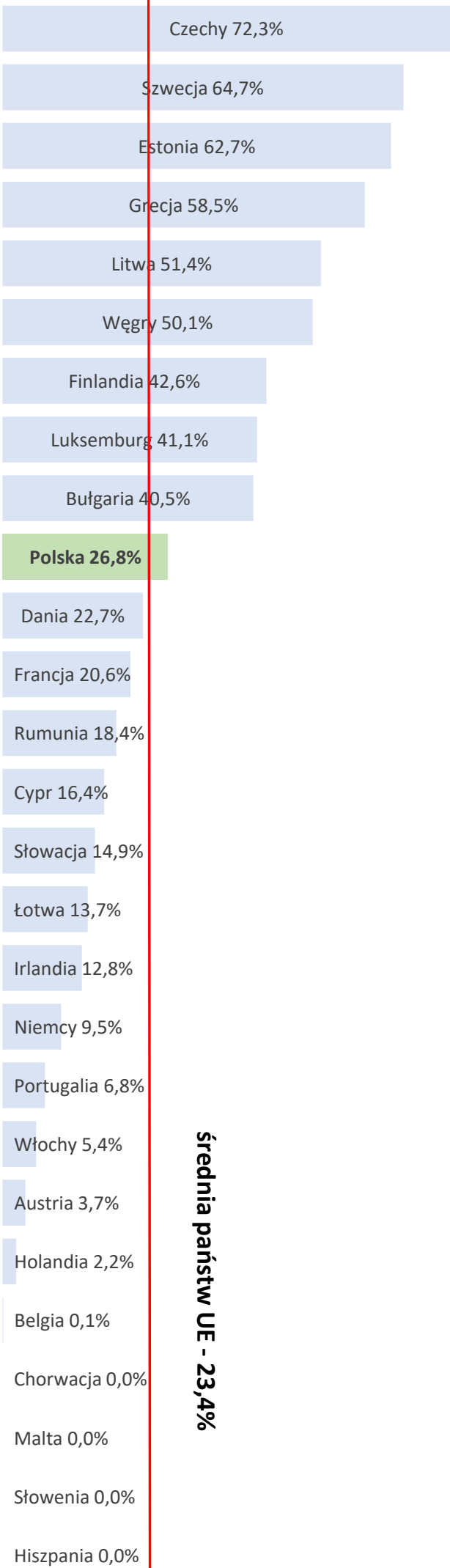
Podstawowe informacje i założenia - podsumowanie

- Zasada $n+3/n+2$ - punkt wyjścia – środki finansowe FEM w podziale na lata:
 - **$n+3$** dla lat 2022–2026
przykład: kwota z 2022 r. – rozliczenie do 31.12.2025 r. (3 lata)
 - **$n+2$** dla roku 2027 – do 31.12.2029 r. (2 lata) – koniec okresu kwalifikowalności
- **Niewykonanie zasady** oznacza utratę części alokacji FEM
(tzw. umorzenie zobowiązań)
- **Wykonanie zasady** – rozliczenie z KE odpowiedniego poziomu alokacji FEM

N+3/n+2 - zidentyfikowane problemy

- **N+3/n+2** promuje szybkie wydatkowanie środków, **pomija aspekt jakościowy/specyficzny** np. ZIT, cele Programu, warunki koncentracji, w tym cele klimatyczne → projekty trudniejsze;
- **Opóźnienie rozpoczęcia perspektywy** jest widoczne na każdym etapie jej wdrażania, w tym również w płatnościach;
- W porównaniu do poprzednich perspektyw **projekty**, szczególnie w zakresie EFRR, **mają niższy stopień przygotowania do realizacji** - dalsze opóźnienia;
- **Problem** ma charakter **ogólnoeuropejski**

Poziom wykonania n+3 na 2025 rok wg państw członkowskich UE

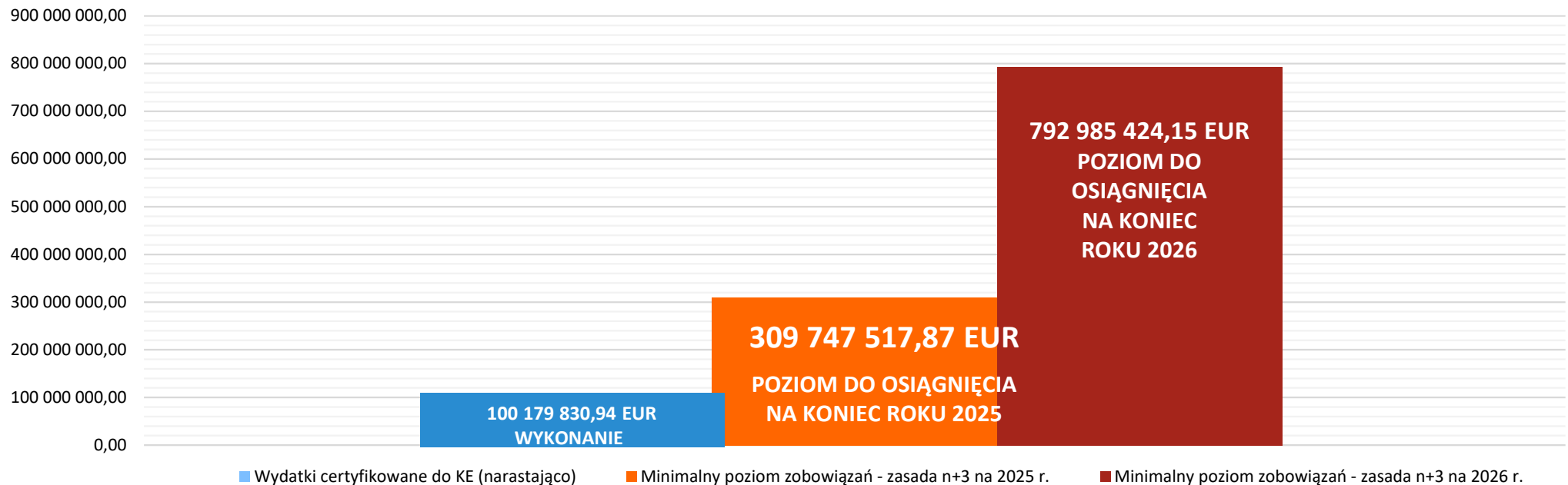

średnia państw UE - 23,4%

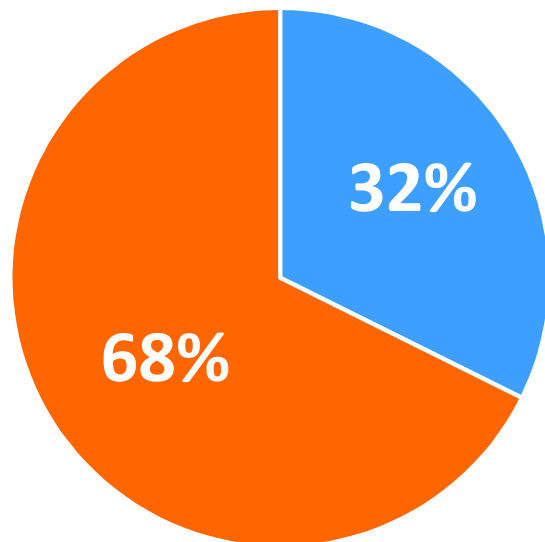
Alokacja wg państw członkowskich UE mld euro

FEM - wykonanie minimalnego poziomu zobowiązań na rok 2025 i 2026

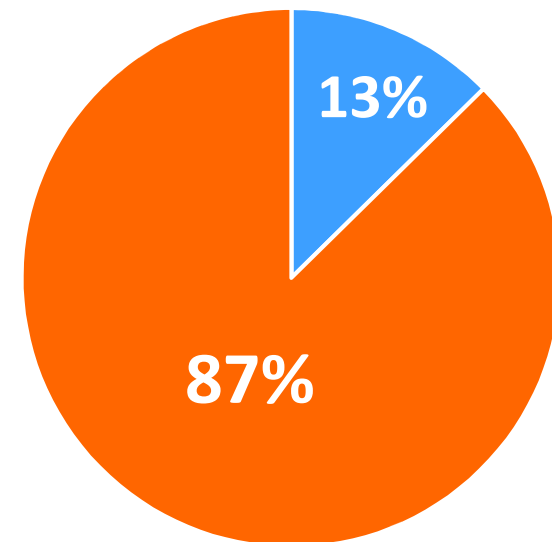

Poziom zobowiązań na koniec roku 2025
(zasada n+3) vs. wykonanie

Wydatki certyfikowane do KE (narastająco) Pozostaje do osiągnięcia

Poziom zobowiązań na koniec roku 2026
(zasada n+3) vs. wykonanie

Wydatki certyfikowane do KE (narastająco) Pozostaje do osiągnięcia

Poziom kontraktacji FEM 2021-2027

POSTĘP KONTRAKTACJI FEM 2021-2027				
	alokacja bez kwoty elastyczności w PLN wg kursów miesięcznych	kwota zawartych umów w PLN	% kontraktacji	Zmiana
	1	2	3 (2/1)	5 (2-4)
FEM ogółem - stan na 31.01.2025	9 610 213 329,07	3 678 092 357,80	38,27%	190 919 987,33
FEM ogółem - stan na 31.12.2024	9 739 391 476,08	3 487 172 370,47	35,80%	395 216 133,86
FEM ogółem - stan na 30.11.2024	9 836 493 292,63	3 091 956 236,61	31,43%	425 527 091,57
FEM ogółem - stan na 31.10.2024	9 916 340 811,12	2 666 429 145,04	26,89%	221 842 300,72
FEM ogółem - stan na 30.09.2024	9 756 421 954,07	2 444 586 844,32	25,06%	186 427 781,53
FEM ogółem - stan na 31.08.2024	9 791 902 348,21	2 258 159 062,79	23,06%	

Aktualny stan kontraktacji w FEM 2021 -2027 **wynosi 38%** alokacji programu (alokacja bez tzw. kwoty elastyczności, której możliwość kontraktacji pojawi się najwcześniej w drugim półroczu 2025 r.).

N+3/n+2 – możliwe działania optymalizujące proces rozliczenia alokacji w odpowiedniej wysokości*

- Zmiana rozporządzenia ramowego i wprowadzenie wyższych zaliczek początkowych - rocznych (na wzór zaliczki STEP w FST);
- Zwiększenie alokacji na instrumenty finansowe (możliwość rozliczenia z KE 30% wkładu z FEM w instrument);
- Certyfikacja zaliczek z pomocą państwa (tzw. publiczną);
- Do dyskusji na poziomie krajowym i europejskim – czy możliwa jest zmiana algorytmu obliczania $n+3/n+2$?

* inne niż podejmowane dotychczas przez IZ FEM mające na celu przyspieszenie wdrażania i rozliczania wydatków

Dziękuję za uwagę

Fundusze Europejskie

Fundusze Europejskie
dla Małopolski

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

MAŁOPOLSKA